

OPETUSALAN KEHITYSYHTEISTYÖN OSAAMISKESKUS

Ohjelmadokumentti 30.6.2021

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Sisällysluettelo

1.TAUSTA	2
2.TEHTÄVÄNKUVAUS.....	5
2.1. Mihin tarpeisiin osaamiskeskus?	5
2.2. Osaamiskeskus Opetushallituksen tavoitekehyksessä	6
2.3. Tavoitteet.....	7
2.4. Päätoiminnot	8
2.4.2. Asiantuntijatuki	10
2.4.3. Vaikuttamistyö ja verkostoituminen	12
3. RESURSSIT	13
4. HALLINNOLLISET REUNAEDOT	14
4.1 Osaamiskeskus Opetushallituksen organisaatiossa	14
4.2 Ohjaus.....	15
4.3 Menettelytavat (asiantuntijatuken koordinointi ja tarjoaminen).....	16
4.3.1 UM-OPH yhteistyömalli	16
4.3.2 Lyhytkestoiset asiantuntijatehtävät	16
4.3.3 Sekondeeraukset	17
4.4 Seuranta ja raportointi	17
4.5 Riskienhallinta.....	17
4.6 Arviointi	18
5. AIKATAULU	19

Liite 1) Tuloskehikko

Liite 2) Toimenkuvat

Liite 3) Budjetti

1.TAUSTA

Yksi kehityksen keskeisimpiä tekijöitä on laadukas ja kaikkien saavutettavissa oleva riittävä koulutus. Vaikka koulutukseen pääsyssä on tapahtunut viime vuosikymmeninä merkittävää edistystä ja valtaosa maailman lapsista pääsee aloittamaan koulunsa, liittyy koulutuksen yhdenvertaisuuteen ja laatuun edelleen merkittäviä haasteita. Tyttöjen ja poikien, vammaisten henkilöiden, syrjäseudulla, köyhimmissä maissa ja konfliktien ja kriisien keskellä elävien lasten ja nuorten yhtäläinen pääsy laadukkaaseen opetukseen ei toteudu. Ongelmana on koulunkäynnin keskeytyminen sekä opetuksen heikko laatu, joka liittyy opettajien koulutustasoon, ammattitaitoon ja henkilöstön saatavuuteen. Koronapandemian arvioidaan syventäneen oppimisen kriisiä ja kärjistäneen eriarvoisuutta monissa kehittyvissä maissa, joissa valmiudet etäopiskeluun ovat heikot.

Suomeen kohdistuu merkittäviä odotuksia sen suhteen, että voisimme omaan vahvaan koulutusosaamiseemme nojautuen olla vahvempi globaali toimija oppimisen kriisin ratkaisemisessa. Koulutusjärjestelmien kehittäminen, opettajankoulutus, inklusiivinen opetus, ammatillinen koulutus ja digitaalinen oppiminen ovat esimerkkejä Suomen vahvuuksista, joille on suurta kysyntää kehittyvissä maissa.

Ulkoministeriön teettämä raportti ”Stepping up Finland’s Global Role in Education” (Reinikka et al.) vuodelta 2018 suosittaa Suomen kansainvälisen roolin vahvistamista opetusalan kehitysyhteistyössä. Raportin mukaan Suomen tulisi kasvattaa kehitysyhteistyön määrärahoja opetussektorilla, lisätä suomalaisen opetusalan asiantuntemuksen hyödyntämistä ja Suomen vaikuttavuutta merkittävässä kansainvälisissä rahastoissa ja järjestöissä sekä vahvistaa ulkoministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön, Opetushallituksen ja muiden suomalaistoimijoiden välistä yhteistyötä sekä suomalaisten asiantuntijoiden määrää ja kapasiteettia. Raportti suosittaa myös perustettavaksi uutta toimintoa, jonka kautta suomalaisia opetusalan asiantuntijoita voitaisiin välittää kehitysmaiden ja kansainvälisten organisaatioiden käyttöön.

Ulkoministeriö asetti 24.10.2018 työryhmän kehitysmaita tukevan opetusalan kansainvälisen yhteistyön tiivistämiseksi Suomen vastauksena globaaliin oppimisen kriisiin. Työryhmän tehtäviksi asetettiin vision ja selkeiden tavoitteiden laatiminen yhteistyön tiivistämiseksi eri toimijoiden kesken. Työryhmä esitti, että Suomi asettaa koulutuksen kehitysyhteistyön ja -politiikan kärkitavoitteeksi ja vahvistaa samalla vuoropuhelua ja yhteistyötä eri hallinnonalojen ja toimijoiden välillä. Näitä ovat korkeakoulut ja tiedeyhteisö, oppilaitokset sekä kansalaisyhteiskunnan ja yksityissektorin toimijat. Työryhmä asetti koulutussektorin vision seuraavasti¹:

’Suomi osallistuu pitkäjänteisesti maailmanlaajuisen oppimisen kriisin ratkaisemiseen nostamalla koulutussektorin painopisteeksi kehitysyhteistyössä ja -politiikassa. Kehitysyhteistyön rahoitusta ja resursseja lisätään merkittävästi opetussektorille. Myös muita kansallisia toimenpiteitä ja resursseja on kohdennettava tähän tarkoitukseen. Yhteistyötä alan eri toimijoiden välillä Suomessa tuetaan ja yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen ja kehitysrahoituslaitosten kanssa vahvistetaan.’

Työryhmän mukaan Suomen roolin vahvistaminen edellyttää strategisen yhteistyön kehittämistä kehitysyhteistyön toimijoiden parissa. Jotta Suomen työ kehittyvien maiden kapasiteetin vahvistamiseksi on mahdollisimman vaikuttavaa, tulee huolehtia strategisesta yhteistyöstä myös kehitysyhteistyön ja

¹ Koulutus kehitysyhteistyön Ja -Politiikan Kärkitavoitteeksi. Toimenpidesuosituksia.

<https://um.fi/documents/35732/0/Koulutus+kehitysyhteisty%C3%B6n+ja+-politiikan+k%C3%A4rkitavoitteeksi%2C+ty%C3%B6ryhm%C3%A4n+raportti.pdf/c1ab2bbf-ccb0-724c-cbed-9f2b1266bf1?t=1549458923929>

opetushallinnon välillä. Lisäksi tulee vahvistaa yhteyksiä opetusalan kansainvälisiin toimijoihin. Työryhmä esitti seuraavat suositukset:

- Yhteistyön vahvistamiseksi sekä toimenpide-ehdotusten toimeenpanoon ja seurantaan perustetaan ministeriöiden ja muiden koulutusalan toimijoiden ohjausryhmä. Ohjausryhmän yhdeksi tehtäväksi annetaan luoda kansallinen pitkän aikavälin tiekartta koulutusalan yhteistyöstä kehitysmaiden kanssa.
- Lisätään vaikuttavuutta strategisella lisäpanostuksella alan merkittävimpiin kansainvälisiin toimijoihin. Vahvistetaan vaikuttamista EU:n sisällä.
- Vahvistetaan suomalaisten koulutusasiantuntijoiden omaa osaamista monitoimijayhteistyönä.
- Vahvistetaan kasvatus- ja koulutusalan kehitystutkimuksen tilaa ja yhteistyötä kumppanimaiden kanssa.
- Vahvistetaan eri hallinnonalojen välistä yhteistyötä
- Kehitetään kehitysyhteistyön monitoimijayhteistyöhön kannustavia rahoitusinstrumentteja ja uudenlaisia kumppanuuksia.
- Hyödynnetään ennakkoluulottomasti koulutusalan verkko-oppimis-ympäristöjä ja muita suomalaisia koulutusalan innovaatioita, eri toimintaympäristöihin soveltaen.
- Vahvistetaan Suomen profilia ammatillisen koulutuksen kehittäjänä, erityisesti nopeasti kasvavan nuoren väestön kehityksessa, muistaen myös aikuisväestön jatkuvan oppimisen tarve.
- Tavoitteiden saavuttamiseksi tehostetaan koulutusalan kehitysyhteistyön tilastointia, seurantaa ja vaikuttavuuden arviointia.

Tätä taustaa vasten ulkoministeriö ja Opetushallitus sopivat syksyllä 2020 tiivistävästä kumppanuudesta ja toimeksiannosta, jonka tavoitteena on toteuttaa kesään 2021 mennessä valmistelutyö opetusalan osaamiskeskuksen käynnistämiseksi. Osaamiskeskus tarjoaisi opetusalan substanssiosaamista kehitysyhteistyön aloitteiden valmisteluun ja toimeenpanoon; vahvistaisi suomalaisten opetusalan toimijoiden kapasiteettia toimia kansainvälisissä tehtävissä ja hankkeissa; lisäisi suomalaisten opetusalan toimijoiden keskinäistä yhteistyötä sekä toimijoiden kansainvälistä näkyvyyttä ja toiminnan vaikuttavuutta; ja välittäisi opetusalan asiantuntijoita eripituisiin toimeksiantoihin ja tehtäviin kehitysmaiden ja kansainvälisten organisaatioiden käyttöön. Tätä toimintaa osaamiskeskuksen olisi tarkoitus toteuttaa kehitysyhteistyömäärärahoilla.

Opetushallitus käynnisti toimeksiannon mukaisen valmistelutyön joulukuussa 2020 ja vastuu sen toteutuksesta on ollut Opetushallituksen Vaikuttavuus ja kansainvälinen koordinaatio -päätoiminnossa (vastuuhenkilönä opetusneuvos Maija Airas). Osaamiskeskuksen valmistelua on ohjannut ohjausryhmä puheenjohtajanaan opetusalan neuvonantaja Paula Malan ulkoministeriöstä ja jäsenenä yksikön päällikkö Ramses Malaty ja koulutussuurlähettiläs Marjaana Sall ulkoministeriöstä, kulttuuriasiainneuvos Zabrina Holmström opetus- ja kulttuuriministeriöstä ja johtaja Samu Seitsalo Opetushallituksesta. Ohjausryhmä on toukokuuhun 2021 mennessä kokoontunut 4 kertaa.

Osana valmistelua toteutettiin tarkempien tarpeiden ja tavoitteiden määrittämisen tueksi konsultaatiokierros: keskustelut ulkoministeriön eri yksiköissä, opetus- ja kulttuuriministeriössä ja edustustoissa toimivien opetusalan erityisasiantuntijoiden kanssa sekä kirjallinen konsultaatio Koulutus kehittyvissä maissa -koordinaatioryhmässä. Sidosryhmäkeskusteluun on hyödynnetty ensisijaisesti Koulutus kehittyvissä maissa -koordinaatioryhmää. Lisäksi valmistelutyössä on tutustuttu relevantteihin verrokkiorganisaatioihin Suomessa (Kriisinhallintakeskus CMC, Opettajat ilman Rajoja -verkosto) ja muissa Pohjoismaissa (Folke Bernadotte Akademi, NORCAP/Norwegian Refugee Council).

Osana valmistelutyötä on selvitetty myös opetusalan kehitysyhteistyön asiantuntijarekisterin toteutusta sekä kartoitettu tarkempia opetusalan osaamisen vahvistamisen tarpeita yhteistyössä opetusalan kehitysyhteistyön sidosryhmien ja toimijoiden kanssa (erillinen työpaja aiheesta).

Edelleen osa valmistelutyötä on ollut Opetushallituksen oman osaamisen ja kapasiteetin kartoittaminen. Lähtötilanteessa Opetushallituksesta löytyy paljon opetusalan kehitysyhteistyöhön kohdistuvaa mielenkiintoa ja kiinnostusta osaamisen ja asiantuntijuuden vahvistamiseen. Yhdyspintoja opetussektorin yhteistyöhön kehittyvien maiden kanssa löytyy esimerkiksi HEI ICI-ohjelman toimeenpanosta; muutamista suuremmista kansainvälisistä hanketoteutuksista, joissa Opetushallitus on mukana; asiantuntijayhteistyöstä UNESCO:n ja muiden kansainvälisten järjestöjen puitteissa sekä koulutusvientiohjelma Education Finlandin toiminnasta.

Opetushallitus valmisteli ohjelmadokumentin ohjausryhmän tuella. Ohjausryhmän päätöksellä tehtiin ulkopuolinen toteutettavuusarviointi, jonka tavoitteena oli arvioida ohjelman toteutuskelpoisuus ja kehityspoliittinen relevanssi ja tukea ohjelmadokumentin viimeistelyä. Arvioinnin havainnot ja suositukset esiteltiin ohjausryhmässä ja dokumentti päivitettiin ohjausryhmän hyväksymien muutoksin. Dokumentin viimeistelyssä huomioitiin myös ulkoministeriön neuvonantajan ja laaturyhmän suositukset.

2. TEHTÄVÄNKUVAUS

2.1. Mihin tarpeisiin osaamiskeskus?

Osaamiskeskus tavoittelee Suomen roolin vahvistamista oppimisen kriisin ratkaisussa ja suomalaisen osaamisen hyödyntämistä kehitysyhteistyössä nykyistä laajemmin ja pitkäjänteisesti. Osaamiskeskuksen myötä Suomesta tukee entistä näkyvämpi toimija niin monenkeskisissä järjestöissä ja rahastoissa kuin myös muilla kansainvälisillä foorumeilla, joissa koulutukseen liittyviä globaaleja haasteita käsitellään.

Osaamiskeskus tukee niin Suomen kehityspolitiikan päätavoitteita kuin myös Opetushallituksen tulostavoitteista. Kehityspolitiikan päätavoitteena on köyhyyden poistaminen ja eriarvoisuuden vähentäminen. Eriarvoisuuden vähentäminen on myös yksi Opetushallituksen tulostavoitteista.

Osaamiskeskus tukee erityisesti kestävän kehityksen tavoitteen numero 4 saavuttamista, joka pyrkii takaamaan kaikille avoimen, tasa-arvoisen ja laadukkaan koulutuksen sekä elinikäiset oppimismahdollisuudet. Suomen kansainvälisen roolin kasvattamisessa opetussektorilla on myös vahvoja yhtymäkohtia työllistymiseen ja yhteiskunnalliseen vakauteen, varsinkin nopeasti kasvavan nuoren väestön maissa. Koulutukseen panostamalla Suomi vastaa globaaleihin haasteisiin, kuten humanitaarisiin kriiseihin ja esimerkiksi ilmastonmuutoksen tai taloudellisten olosuhteiden aiheuttamaan siirtolaisuuteen, ja edistää kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumista.

Osaamiskeskuksen palvelujen kautta tuetaan Suomen opetusalan kehitysyhteistyön toimialan prioriteetteja. Opetusalalla Suomen kehityspolitiikan tavoitteena on parantaa erityisesti tyttöjen ja haavoittuvassa asemassa olevien lasten pääsyä laadukkaaseen perus- ja toisen asteen opetukseen. Myös Suomen humanitaarisen avun yhtenä tavoitteena on tukea kaikkien lasten oikeutta oppimiseen. Asiantuntijoiden osaamista kehittämällä ja asiantuntijatuella voidaan edistää valtion roolia vastuunkantajana ja oikeudenhaltijoiden kapasiteettia.

Opetusalan kehitysyhteistyön osaamiskeskus vahvistaa suomalaisten opetusalan toimijoiden kapasiteettia toimia kehitysyhteistyössä, edistää opetusalan osaamisen saamista kehittyvien maiden ja monenkeskisten toimijoiden käyttöön ja tukee kehitysyhteistyön kumppanimaiden pyrkimyksiä laadukkaan koulutuksen tarjoamiseksi Suomen kehityspoliittisen linjausten mukaisesti.

Osaamiskeskus tukee Suomen tavoitetta vaikuttaa opetussektorin kehityspolitiikkaan ja Euroopan unionin opetussektorin yhteistyön toimeenpanoon. Osaamiskeskuksen kautta tuetaan kokonaisvaltaista systeemitasen kehittämistä, kehitysyhteistyön kumppanimaiden asettamien tavoitteiden mukaisesti. Toiminta kytkeytyy Suomen opetusalan kehitysyhteistyön tavoitteisiin: koulutusjärjestelmien kyvykkyys parantaa oppimistuloksia ja tähän tähtäävät opettamisen ja oppimisen sekä oppimisympäristöjen kehittämistoimet; inklusiivisuutta vahvistavat linjaukset ja käytänteet.

Osaamiskeskuksen panostaa sellaisiin vahvuusalueisiin ja kärkeemoihin, joissa Suomella on hyvät mahdollisuudet tukea kestävää kehitystä, aikaansaada tuloksia ja pitkän aikavälin vaikutuksia. Valmisteluvaiheessa ulkoministeriö on nostanut esiin joustavan tuen tarpeita liittyen seuraaviin teemoihin: opettajankoulutus, perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen laatu (opetussuunnitelmat, pedagogiikka, oppimateriaalit, laadunvarmistus), oppimistulosten arviointi, digitaalinen oppiminen ja opetusteknologia, inklusiivinen opetus, education in emergencies sekä ammatillinen koulutus. Muita esille tulleita suomalaisen osaamisen käsiteemoja ovat kaksikielinen opetus, yhdysluokkaopetus, sekä diagnostinen ja formatiivinen arviointi, jolle on tarvetta varsinkin COVID-19 pandemian jälkeisten oppimisen aukkojen paikkaamiseen.

Kaikessa toiminnassa otetaan huomioon läpileikkaavat tavoitteet, joita ovat sukupuolten tasa-arvo, yhdenvertaisuus, kiinnittäen huomiota erityisesti vammaisten ihmisten asemaan, ilmastokestävyys ja vähäpäästöinen kehitys. Toiminnoissa painotetaan myös ihmisoikeusperustaista lähestymistapaa, joka

edellyttää niin vastuunkantajien kuin oikeudenhaltijoiden huomioonottamista, osallistavaa työtettä ja laaja-alaista kontekstin tuntemusta myös ihmisoikeuksista käsin.

2.2. Osaamiskeskus Opetushallituksen tavoitekehyksessä

Opetushallituksella on seuraavat sen visiosta ja missiosta johdetut vaikuttavuustavoitteet:

- eriarvoistuminen pysäytetään ja koulutuksen ja kansainvälistymisen tasa-arvoisuus kasvaa
- oppijoiden hyvinvointi paranee
- jatkuva oppiminen nostaa osaamistasoa
- avarakatseisuus lisääntyy

Opetushallituksen omassa tavoitekehyksessä osaamiskeskuksen nähdään tukevan **avarakatseisuuden lisääntymistä** ja YK:n yhteisten **Agenda 2030 -tavoitteiden saavuttamista** kansainvälisten kumppanuuksien kautta; **koulutusviennin vahvistamista** kehittyvien maiden kontekstissa; sekä **kehittyvien maiden kumppanuuksia ja Afrikka-yhteistyötä**, jota Opetushallitus edistää mm korkeakoulutuksen kapasiteetin vahvistamista tukevan HEI ICI -ohjelman samoin kuin Erasmus+ -ohjelman globaalitoimintojen kautta, oppilaitoksille myönnettävien valtionavustusten turvin sekä toimimalla kansainvälisissä järjestöissä.

Osaamiskeskuksen puitteissa Opetushallitus voi jatkaa työtään globaalin oppimisen kriisin ratkaisijana yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Opetushallituksen toiminnoista osaamiskeskuksen tavoiteasettelua tukee myös kansainvälinen, erityisesti kansainvälisiin järjestöihin ja kehittyviin maihin kohdistuva harjoittelija- ja virkamiesvaihto, jonka osalta synergioita vahvistetaan toimintaa uudelleenkohdentamalla.

Opetushallitus vahvistaa Suomen edellytyksiä osallistua EU:n kehitysyhteistyön toimeenpanoon käynnistämällä pilariarviointin (Pillar Assessment). Pilariarviointi toteutetaan vuosina 21-22 ulkopuolisena hankintana ja rahoitus pilariarviointiin osoitetaan ulkoministeriön osaamiskeskukselle kohdentaman rahoituksen ja toimeksiannon ulkopuolelta.

Pilariarviointi tukee ja vahvistaa osaamiskeskuksen kehitysyhteistyöhön liittyvää toimintaa ja toiminnan kestävyttä mahdollistamalla Opetushallitukselle ja muille suomalaisille toimijoille EU:n kehitysyhteistyörahoituksen hyödyntämisen. Samalla se vahvistaa Suomen osallistumista ja vaikuttamista EU:n yhteisohjelmointiin ja EU:n opetussektorin kehitysyhteistyön toimeenpanoon. EU:n ja jäsenmaiden yhteisenä tavoitteena on vahvistaa Team Europe lähestymistapaa, jossa jäsenmaat ja komissio toimeenpanevat yhteisohjelmia, joilla vahvistetaan EU:n ja jäsenmaiden opetussektorin tuen tuloksia ja vaikuttavuutta. Osallistumalla yhteisohjelmointiin Suomella on mahdollisuus omaa kehitysyhteistyörahoitustamme laajempaan kehityspoliittiseen vaikuttamiseen.

Osaamiskeskus hyödyntää Opetushallituksen osaamista ja asiantuntijoita erityisesti koulutuksen järjestelmätason kehittämisessä kumppanimaissa ja monenkeskisten toimijoiden kautta.

Opetushallituksen oman kapasiteetin vahvistamisessa tärkeänä nähdään kontekstisidonnaisen asiantuntemuksen ja kehitysyhteistyöosaamisen vahvistaminen sekä opetusalan kehitysyhteistyön urapolkujen tukeminen. Lisäksi korostuvat ne osaamistarpeet, joita pilariarvioinnin myötä kasvava rooli EU-rahoitteisessa opetusalan kehitysyhteistyössä edellyttää (valmius hallinnoida EU-rahoitteisia opetusalan hankekonsortioita).

Opetushallituksen toimintatapojen mukaisesti osaamiskeskustoiminnassa painottuvat kumppanuudet opetusalan kehitysyhteistyön toimijoiden kuten oppilaitosten ja korkeakoulujen, kansalaisjärjestöjen, yritysten ja viranomaisten kanssa.

Osaamiskeskus edistää kansainvälisen osaamisen ja kehittyviin maihin liittyvän asiantuntemuksen hankkimista harjoittelun, virkamiesvaihdon ja lyhytkestoisten asiantuntijatehtävien kautta. Opetushallituksella on oma harjoitteluohjelma, jonka puitteissa erityisesti korkeakouluopiskelijat ja vastavalmistuneet voivat lähteä harjoitteluun kansainvälisiin organisaatioihin. Edelleen Opetushallitus toteuttaa virkamiesvaihto-ohjelmaa, joka tarjoaa valtion virkamiehille mahdollisuuden työskennellä toisen maan valtionhallinnossa. Opetushallituksella on valmius kohdentaa mainittuja ohjelmia osaamiskeskuksen tavoitteet huomioiden (ei kustannusvaikutuksia UM-budjettiin, kyse OPH:n omista määrärahoista).

2.3. Tavoitteet

Osaamiskeskus **vahvistaa opetussektorin toimijoiden osaamista ja kapasiteettia kumppanimaissa, sekä kahdenvälisen että monenkeskisten toimijoiden kautta tehtävän kehitystyön avulla.** Opetussektorin toimijoilla tarkoitetaan tässä kumppanimaissa koulutuksen kehittämisestä vastaavia toimijoita kuten opetusministeriöitä, kansallisia viranomaisia, opettajankoulutuksesta vastaavia toimijoita. Tukeakseen em. tuloksiin pääsemistä osaamiskeskus vahvistaa suomalaisten opetusalan kehitysyhteistyön toimijoiden osaamista ja tätä kautta parantaa edellytyksiä laadukkaalle opetusalan kehitysyhteistyölle.

Osaamiskeskuksen toiminnan vakiintuminen ja vahvistuminen, erityisesti osaamisen vahvistamisen toimien sekä monitoimijayhteistyötä tukevien toimien kautta parannetaan pitkällä tähtäimellä suomalaisten toimijoiden edellytyksiä toimia opetussektorin hanketoteuttajina ja asiantuntijoina ulkoministeriön rahoittamaa toimintaa laajemmassa mittakaavassa.

Osaamiskeskuksen pitkän aikavälin tavoitteena on 'Kumppanimaiden ja monenkeskisten opetussektorin toimijoiden vahvistuneet edellytykset inklusiivisen ja laadukkaan koulutuksen kehittämiseen'.

Tavoite 2021-2023: Suomen kansainvälinen vaikuttaminen opetussektorin kehitykseen on vahvistunut SDG tavoitteiden mukaisesti.

Tähän tavoitteeseen päästään seuraavien tulosten kautta:

- EU:n edellytykset opetussektorin tuen laadukkaaseen ohjelmointiin ja vaikuttavuuden kasvattamiseen ovat vahvistuneet
- Strategiset kumppanuudet Suomen opetussektorin kehityspolitiikan keskeisten monenkeskisten toimijoiden kanssa ovat vahvistuneet
- Asiantuntijatuella on edistetty koulujärjestelmien kehittämistä ja UM:n maastrategioiden tavoitteiden saavuttamista pitkäaikaisissa kumppanimaissa.
- Suomalaisten opetusalan kehitysyhteistyön asiantuntijavarantoa ja kehitysyhteistyön osaamista ja urapolkuja on vahvistettu.
- Opetusalan osaamiskeskuksen toiminta on vakiintunut ja vahvistunut

2.4. Päätoiminnot

Suomalaisten asiantuntijoiden määrää ja kapasiteettia vahvistetaan muun muassa kehittämällä koulutusalan kehitysyhteistyöosaamista sekä asettamalla suomalaisia asiantuntijoita alan kansainvälisiin tehtäviin. Kansainvälisissä tehtävissä suomalaiset asiantuntijat voivat vahvistaa Suomen politikkavaikuttamista opetussektorilla ja tuoda esille suomalaisen koulujärjestelmän vahvuuksia. Näillä forumeilla asiantuntijoilla on myös mahdollisuus vaikuttaa ihmisoikeusperustaisuuteen ja Suomen kehityspolitiikan läpileikkaaviin tavoitteisiin opetussektorilla.

Osaamiskeskuksella on kolme päätoimintoa:

- 1) Opetusalan kehitysyhteistyön osaamisen vahvistaminen
- 2) Asiantuntijatuki: Opetusalan asiantuntijoiden hyödyntäminen kahdenvälisessä ja monenkeskisten toimijoiden kautta tehtävässä kehitysyhteistyössä, ja
- 3) Vaikuttamistyö ja verkostoituminen: Opetusalan kehityspolitiikan, monitoimijayhteistyön, viestinnän ja vaikuttamisen vahvistaminen

2.4.1. Opetusalan kehitysyhteistyön osaamisen vahvistaminen

Toiminto 1 ' Opetusalan kehitysyhteistyön vahvistaminen' tukee tavoitetta

- Suomalaisten opetusalan kehitysyhteistyön asiantuntijavarantoa ja kehitysyhteistyön osaamista ja urapolkuja on vahvistettu.

A) Opetusalan kehitysyhteistyön osaamisen vahvistaminen

Osaamiskeskus vahvistaa suomalaisten opetusalan asiantuntijoiden kapasiteettia toimia kehitysyhteistyötehtävissä, ja palvelee laajasti suomalaista opetusalan kehitysyhteistyön kenttää ja eri organisaatioissa toimivia asiantuntijoita. Vahvistamalla asiantuntijoiden osaamista koulutustarjonnan kautta voidaan kasvattaa opetusalan kehitysyhteistyön asiantuntijavarantoa ja tukea opetusalan kehitysyhteistyön urapolkuja. Tutkimusperustaisen koulutuksen kautta vahvistetaan opetusalan kehitysyhteistyön tietopohjaa ja vastataan Oppimisen kriisin haasteisiin.

Opetusalan kehitysyhteistyön asiantuntijatehtäviin liittyviä osaamistarpeista on tuotettu kuvausta yhdessä sidosryhmien kanssa. Toimiakseen koulutuksen kehittämisen tehtävissä kehittyvien maiden ja kehityspolitiikan kontekstissa asiantuntijoilta vaaditaan *kontekstisidonnaista asiantuntemusta* (paikallinen ymmärrys, asiantuntijana toimiminen kehitysyhteistyön kumppanimaassa / kansainvälisissä järjestöissä), *kehitysyhteistyöosaamista* ja *koulutusosaamista* (mm koulutuksen kehittäminen kehittyvien maiden ja globaalin oppimisen kriisin kontekstissa, systeeminen osaaminen).

Osaamiskeskus kerää tietopohjaa ja tekee näkyväksi jo olemassa olevaa koulutustarjontaa. Valmisteluvaiheen perusteella relevanttia koulutusta tarjoavat sekä ammattikorkeakoulut että yliopistot (avoimen korkeakoulun tarjonta) esimerkiksi kehitystutkimukseen, kehitysyhteistyöhön ja kumppanimaiden yhteiskuntiin liittyen. Myös kansalaisjärjestöillä ja viranomaisilla, kuten ulkoministeriöllä, on tarjolla kehitysyhteistyön asiantuntijuutta vahvistavaa koulutusta. Osaamiskeskuksen resursoimiin opetussektorin kehitysyhteistyötehtäviin osallistuvat asiantuntijat voivat osallistua ulkoministeriön kehityspolitiikkaa ja kehitysyhteistyötä käsittelevään koulutukseen. Varsinaista opetussektorin kehittämiseen ja oppimisen kriisiin vastaavia koulutuksia on kuitenkin tarjolla vähän.

Osaamiskeskus täydentää olemassa olevaa koulutustarjontaa kehittämällä ja toteuttamalla moduli-muotoisen opetusalan asiantuntijoiden koulutuksen, joka painottuu Suomen vastaukseen oppimisen kriisiin ja erityisesti opetussektorin kehitysyhteistyön asiantuntijatehtävien kannalta keskeisiin opetusalan kehitysyhteistyöhön ja kumppanimaiden koulutuksen kehittämiseen liittyviin erityiskysymyksiin. Koulutus suunnitellaan ja toteutetaan korkeakoulujen, kansalaisjärjestöjen sekä Etelän kumppaneiden ja muiden toimijoiden yhteistoteutuksena. Koulutus on tarkoitettu erityisesti osaamiskeskuksen kautta välitettävistä tehtävistä ja opetusalan kehitysyhteistyön osaamisen vahvistamisesta kiinnostuneille opetusalan asiantuntijoille. Modulimuotoinen ja osin verkossa toteutettu koulutus mahdollistaa myös kumppanimaiden opetusalan asiantuntijoiden osallistumisen ja käyttämisen kouluttajana.

B) Opetusalan kehitysyhteistyön asiantuntijoiden vertaisyhteisö ja asiantuntijarekisteri

Osaamiskeskus kokoaa asiantuntijaverkoston, jonka pohjalta luodaan asiantuntijarekisteri, jota hyödynnetään erityisesti osaamiskeskuksen rahoittamiin asiantuntijatehtäviin täydentämään Opetushallituksen omaa asiantuntijaresurssia. Asiantuntijarekisterin toteutuksessa huomioidaan EU:n tietoturvalainsäädäntö. Asiantuntijaverkoston kokoamisessa osaamiskeskus tekee tiivistä yhteistyötä kansallisten kehittämisverkostojen, kuten Opettajankoulutusfoorumin, kanssa. Asiantuntijarekisteriä laajennetaan osaamisen vahvistamisen toimien kautta. Toiminnalla tavoitellaan opetusalan kehitysyhteistyön asiantuntijoiden vertaisyhteisön luomista.

Osaamiskeskus ylläpitää Koulutus kehittyvissä maissa -verkoston Howspace -alustaa ja tukee sen avulla laajempaa tiedonjakamista opetussektorin toimijoiden kesken sekä asiantuntijoiden vertaisyhteisön kehittämistä tiedon ja osaamisen jakamisen ja rikastuttamisen tarpeisiin.

Osaamiskeskuksen ylläpitämä asiantuntijarekisteri on ministeriöiden hyödynnettävissä tiedonvälitykseen yleisemmin koskien kansainvälisten järjestöjen avoimia tehtäviä ja toimeksiantoja opetussektorilla.

C) Asiantuntijoiden kansainvälisten urapolkujen tukeminen

Rekisterin asiantuntijoiden osaamista täydennetään järjestämällä työpajoja (teemat täsmennetään asiantuntijoiden tarpeet huomioiden, valmisteluvaiheessa esille nousseita ovat mm. kansainvälisen hankekonsortion vetäminen, rekrytoituminen kansainvälisiin järjestöihin) ja mentorointia.

Osaamiskeskus varautuu hankkimaan tarvittaessa, tehtäväkohtaisesti ja lähetettävien asiantuntijoiden täsmälliset osaamistarpeet huomioiden, maakohtaista tai muuta valmennusta muilta toimijoilta kuten kansalaisjärjestöiltä tai Kriisinhallintakeskukselta. Lisäksi osaamiskeskus selvittää kansainvälisten verkostojen ja organisaatioiden koulutustarjonnan hyödyntämistä suomalaisten asiantuntijoiden osaamisen vahvistamisen tarpeisiin.

2.4.2. Asiantuntijatuki

Toiminto 2 'Asiantuntijatuki' edistää opetusalan asiantuntijoiden hyödyntämistä kahdenvälisessä ja monenkeskisten toimijoiden kautta tehtävässä kehitysyhteistyössä. Osaamiskeskus tarjoaa opetusalan asiantuntemusta järjestelmätason kehittämiseen ja policy-kysymyksiin osana kehitysyhteistyötä ja kumppanimaiden opetussektorin kehittämistä. Toiminnolla tuetaan erityisesti seuraavien osaamiskeskuksen tulosten saavuttamista:

- Asiantuntijatuelle on edistetty koulujärjestelmien kehittämistä ja UM:n maastrategioiden tavoitteiden saavuttamista pitkäaikaisissa kumppanimaissa.
- EU:n edellytykset opetussektorin tuen laadukkaaseen ohjelmointiin ja vaikuttavuuden kasvattamiseen ovat vahvistuneet

Asiantuntijoiden hyödyntämisessä on kyse

- A. lyhytkestoisesta asiantuntijatuesta kehitysyhteistyön kumppanimaille ja monenkeskisille toimijoille;
- B. joustavasta asiantuntijatuesta UM:lle ja edustustoille; sekä
- C. kansallisten asiantuntijoiden sekondeerauksesta EU:n toimielimiin, mahdollisesti asiantuntijoiden lähettämisestä muihin monenkeskisiin toimijoihin

Osaamiskeskus tekee säännöllisesti ulkoministeriölle kartoituksen asiantuntijatuen tarpeista, jonka pohjalta osaamiskeskus ja ulkoministeriö suuntaavat ja priorisoivat asiantuntijatuen kohdentamista. Kirjallinen kartoitus kohdennetaan ulkoministeriölle ja Suomen edustustoille kahdenvälisen kehitysyhteistyön kumppanimaissa. Kartoituksessa otetaan huomioon mm. maaohjelmien politiikkavaikuttamisen tavoitteet ja tarpeet sekä kumppanimaissa jo tehdyt asiantuntijakartoitukset. Kartoituksessa kerätään tietoa ulkoministeriöltä ja edustustoilta asiantuntijatuen tarpeesta, sen sisällöistä, laajuudesta, toivotusta ajankodasta ka asiantuntija osaamistarpeista. Asiantuntijan toimeksianto laaditaan yhdessä ulkoministeriön opetusalan hankkeista perillä olevien henkilöiden ja kumppaniorganisaation kanssa. Asiantuntijan valinta on kuvattu luvussa 4.3.2.

Rahoituskaudella 2021-2023 kartoitukset tehdään seuraavasti: heti osaamiskeskuksen toiminnan käynnistyttyä alkusyksystä 21, keväällä 22 ja joulutammikuussa 22. Käynnistämistä palvelee valmisteluvaiheessa kesällä 2021 tehty ensimmäinen kartoitus.

Asiantuntijatuen suuntaaminen

Taustakartoituksen pohjalta osaamiskeskus ja ulkoministeriön nimeämät edustajat sekä vastuuvirkamies suuntaavat ja priorisoivat yhdessä asiantuntijatuen kohdentamista *Asiantuntijatuen suuntaamisen kriteerien* mukaisesti. Osaamiskeskus laatii yhteisen käsittelyn pohjalta suunnitelman asiantuntijaresurssien kohdentamisesta tulevalle 6-12 kuukauden ajanjaksolle. Suunnitelma käsitellään osaamiskeskuksen ohjausryhmässä. Valmis suunnitelma toimitetaan tiedoksi kartoitukseen vastanneille tahoille ulkoministeriössä ja Suomen edustustoissa kahdenvälisen kehitysyhteistyön kumppanimaissa.

Osaamiskeskus osoittaa suunnitelman mukaista asiantuntijaresurssia sovittuihin tehtäviin.

Osaamiskeskuksen joustava policy-tuki ulkoministeriölle ja edustustoille

Ulkoministeriön ja edustustojen joustavan tuen tarpeet kartoitetaan osana säännöllistä asiantuntijatuen tarpeiden kartoitusta. Jo valmisteluvaiheessa on identifioitu ulkoministeriön alustavia tarpeita asiantuntijatuella. Tätä alustavaa arviota täydennetään kesällä 21 toteutettavalla kartoituksella ulkoministeriön vastuuyksiköille ja edustustoille. Joustava tuki tarjotaan osin suoraan osaamiskeskuksesta ja osin siihen hyödynnetään Opetushallituksen asiantuntijoita sekä ulkopuolisia asiantuntijoita.

Osaamiskeskus tukee opetusalan asiantuntijoiden hyödyntämistä seuraaviin tarkoituksiin:

- kehitysyhteistyön kumppanimaiden opetussektorin kehittämisprosessien tueksi niin, että tuki palvelee Suomen maaohjelmien tavoitteita ja vastaa edustustojen identifiointiin tarpeisiin;
- suoraan UM:n ja edustustojen tarpeisiin (esim. opetusalan asiantuntemus hankkeiden ja ohjelmien seurantaan, policy-kysymyksiin); ja
- yhteistyöhön monenkeskisten toimijoiden kanssa (UNICEF, UNESCO, Maailmanpankki, GPE, alueelliset kehityspankit, EU), täydentäen jo olemassa olevia järjestelyjä kuten Maailmanpankin Donor Funded Staffing Program.

Asiantuntijatuen suuntaamisen kriteerit

Asiantuntijatuen kohdentamista priorisoidaan seuraavin kriteerein:

- strategisten kumppanuuksien vahvistaminen, erityisesti Afrikka-strategia, EU-yhteistyö, Unicefin Reimagine Education -aloite, Unicef Innovation Hub, Maailmanpankin COACH-aloite ja Global Partnership for Education huomioiden
- Suomen opetusalan kehityspolitiikan keskeisten tavoitteiden tukeminen
 - o Opetusjärjestelmien vahvistunut inklusiivisuus
 - o Vahvistuneet edellytykset oppimistulosten mittaamiseen
 - o Parantuneet oppimisen ja opettamisen käytännöt ja olosuhteet
- Kehitysyhteistyön kumppanimaiden maaohjelmien opetussektorin painotukset

Osaamiskeskus ei varsinaisesti käynnistä uusia aloitteita vaan tukee jo olemassa olevaa opetusalan kehitysyhteistyötä.

Luonteeltaan osaamiskeskuksen resursoimat asiantuntijatehtävät (lyhytkestoiset tehtävät, joustava asiantuntijatuki) voivat olla monenlaisia:

- tukea kumppanimaiden opetussektorille järjestelmätason kehittämistoimien suunnittelussa, seurannassa ja arvioinnissa;
- tukea opetussektorin kehitysyhteistyön hankkeiden suunnitteluun, seurantaan ja arviointiin;

- policy-valmisteluun ja kansainväliseen vuoropuheluun liittyvää taustatyötä, selvityksiä, tukea ja seuranta;
- monenkeskisten toimijoiden aloitteiden seuranta, asiantuntijaryhmyöskentelyä ja asiantuntijapuheenvuoroja osana kansainvälisiä kumppanuuksia järjestettäviä tilaisuuksia

Pitkääaikaiset sekondeeraukset EU-komissioon ja delegaatioihin ovat opetusalan kehityspolitiikan erityisasiantuntijatehtäviä, joissa korostuu opetussektorin kehitysavun tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden vahvistaminen, strateginen suunnittelu, avunantajayhteistyö ja politiikkavuoropuhelu. Sekondeerausten osalta on jo valmisteluvaiheessa linjattu, että osaamiskeskus lähettää ensivaiheessa kansallisia asiantuntijoita EU-komissioon ja EU-delegaatioihin. Käynnistysvaiheen aikana kartoitetaan yhteistyössä ulkoministeriön kanssa sekondeerausmahdollisuuksia myös muissa kansainvälisissä organisaatioissa.

2.4.3. Vaikuttamistyö ja verkostoituminen

Toiminto 3 'Vaikuttamistyö ja verkostoituminen' vahvistaa monitoimijayhteistyön ja suomalaisen opetusalan kehitysyhteistyön vaikuttavuuden edellytyksiä. Toiminnolla tuetaan erityisesti seuraavien osaamiskeskuksen tulosten saavuttamista:

- Opetusalan osaamiskeskuksen toiminta on vakiintunut ja vahvistunut
- Strategiset kumppanuudet Suomen opetussektorin kehityspolitiikan keskeisten monenkeskisten toimijoiden kanssa ovat vahvistuneet

A) Kansallinen monitoimijayhteistyö ja tilaisuudet kotimaassa

Osaamiskeskus toimii yhteistyöalustana suomalaisille opetusalan kehitysyhteistyötoimijoille ja se täydentää Koulutus kehittyvissä maissa -koordinaatioryhmän työtä kansallisen tason yhteistyön ja vuoropuhelun edistäjänä sekä muiden kokoavien toimijoiden kuten Education Finlandin tai Business Finlandin työtä.

Yhteistyössä Koulutus kehittyvissä maissa -koordinaatioryhmän kanssa järjestetään vuosittain kansallinen opetusalan kehitysyhteistyön foorumi jatkona Opetushallituksen vuonna 2019 järjestämälle opetusalan kehitysyhteistyön monitoimijaseminaarille.

Lisäksi osaamiskeskus tukee osaltaan opetusalan kehitysyhteistyötoimijoiden keskinäistä yhteistyötä välittämällä tietoa ja järjestämällä säännöllisesti temaattisia, suomalaisten toimijoiden keskinäistä verkostoitumista ja vuoropuhelua tukevia tilaisuuksia yhteistyössä kumppaneiden ja sidosryhmien kanssa.

B) Suomalaisten toimijoiden kansainvälistä vaikuttavuutta ja näkyvyyttä tukevat tilaisuudet ja viestintä

Osaamiskeskus tukee suomalaisen opetussektorin kehitysyhteistyön vaikuttavuutta ja lisää suomalaisten opetusalan toimijoiden kansainvälistä näkyvyyttä yhteisin tilaisuuksin ja viestinnällisin toimin. Kansainvälistä vaikuttavuutta koskevista toimista ja kansainvälisistä kumppanuuksista sovitaan osana ohjausryhmässä käsiteltävää vuosittaista toimintasuunnitelmaa.

Kansainvälistä vaikuttavuutta ja näkyvyyttä tukevien toimien osalta fokus on toimintakauden alussa kumppanuudessa EU-komission kanssa (mahdollinen yhteinen suomalaisia asiantuntijoita hyödyntävä tilaisuus ja tätä tukevat viestintätoimet kytkeytyen EU:n opetussektorin kehitysyhteistyöhön ja Team Europe -yhteisohjelmointiin). Vastaavasti tärkeitä kumppaneita kansainvälisen vaikuttavuuden vahvistamisen ja

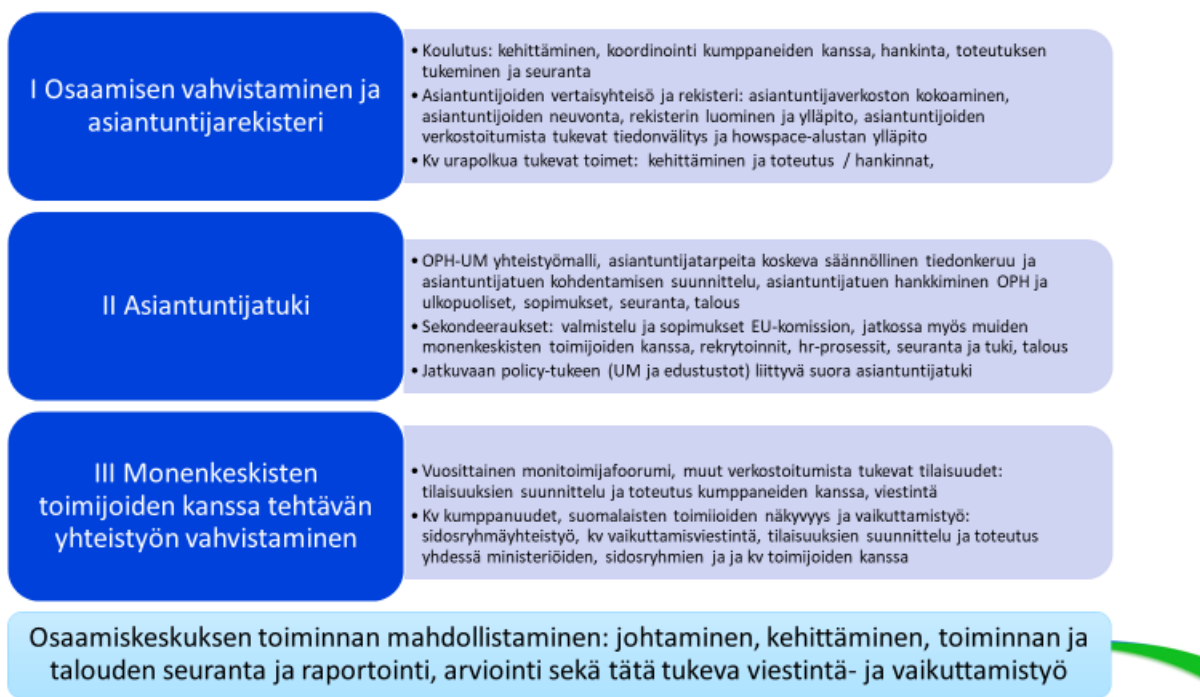
suomalaisten toimijoiden näkyvyyden osalta ovat myös Maailmanpankki/Global Partnership for Education sekä Unicefin Reimagine Education -aloite.

3. RESURSSIT

Osaamiskeskusta koskeva resurssiesitys toiminnoittain ja kalenterivuositain ajalle 1.9.2021-31.12.2023 liitteessä 2.

Merkittävä osa osaamiskeskukselle kohdennetusta budjetista (45%) varataan sekondeerauksiin (kansallisten asiantuntijoiden lähettäminen EU-komissioon/delegaatioihin). Kun sekondeerausten kustannukset ovat selvillä ja mikäli todelliset kustannukset poikkeavat merkittävästi budjetoidusta, tarkastellaan osaamiskeskuksen budjettia uudelleen ohjausryhmässä. Merkittävistä budjettimuutoksista (yli 10% kululuokkaa kohti) sovitaan ulkoministeriön kanssa kirjallisessa menettelyssä.

Osaamiskeskuksen henkilöresurssisuunnitelma on rakennettu kolmen kokoaikaisen henkilötyövuoden pohjalle. Lisäksi resurssisuunnitelmaan sisältyy osa-aikainen resurssi osaamiskeskuksen talouden ja hallinnon tehtäviin ml pilariarviointiin liittyvien hankintojen koordinaatiotehtävät. Osaamiskeskuksen henkilöresursseja Opetushallituksessa kohdennetaan seuraaviin tarpeisiin:

Osaamiskeskukselle rekrytoidaan sen toiminnasta ja asiantuntijatuen koordinoinnista vastaava johtaja, jonka tehtävä on samanlainen kuin esimerkiksi ohjelmajohtajalla, joka vastaa Opetushallituksessa Education Finland -koulutusviennin kasvuohjelmasta. Osaamiskeskuksen johtajan vastuulla on luoda edellytykset osaamiskeskuksen toiminnalle osana Opetushallitusta. Hän johtaa ja kehittää sitä ja vastaa seurannasta ja

arvioinnista sekä yhteistyöstä ohjaavien tahojen, sidosryhmien ja yhteistyökumppaneiden kanssa Suomessa ja kansainvälisesti. Johtajan toimenkuvan luonnos on tässä dokumentissa liitteenä.

Lisäksi rekrytoidaan kaksi asiantuntijaa, joista ainakin toisella on laaja-alainen opetusalan kehitysyhteistyön substanssientään liittyvä asiantuntemus. Asiantuntijatyöpanosta kohdennetaan jatkuvaan policy-tukeen UM:lle ja edustustoille. Toinen asiantuntijaresurssi kohdistuu osaamisen vahvistamisen toimintoon (koulutus, asiantuntijaverkosto ja -rekisteri, urapolkua tukevat toimet), yleisemmin osaamiskeskuksen toimintaan (asiantuntijatuen koordinointiin liittyvät tukitehtävät) sekä verkostoitumista ja vaikuttamisviestintää tukeviin toimiin (ml tilaisuuksien suunnittelu ja toteutus).

Henkilöresurssien kohdentamista täsmennetään Opetushallituksen ja ulkoministeriön välisessä toimeksiantosopimuksessa.

4. HALLINNOLLISET REUNAEDOT

4.1 Osaamiskeskus Opetushallituksen organisaatiossa

Opetusalan kehitysyhteistyön osaamiskeskus sijoittuu itsenäisenä toimintona Vaikuttavuus ja kansainvälisten asioiden koordinaatio -päätoimintoon, jossa kv. koordinaatioon kuuluvina toimintoina sijaitsevat myös esimerkiksi koulutusviennin kasvuohjelma Education Finland, maakuvatyöhön ja kansainvälisten opiskelijoiden houkutteluun liittyvä toiminto sekä EU-ohjelmien koordinaatiotoiminto.

Opetushallituksen työjärjestyksen mukaisesti päätoimintoihin voi kuulua yksiköitä ja toimintoja. Yksiköiden päälliköt ja toiminnoista vastaavat virkamiehet vastaavat omalta osaltaan koko viraston tavoitteiden saavuttamisesta sekä johdettavanaan olevan yksikön tai toiminnon taloudesta, toiminnan tehokkuudesta, tuotosten ja palveluiden laadusta sekä henkilöstön työhyvinvoinnista ja muusta henkilöstöjohtamisesta. Esihenkilöiden tehtävänä on huolehtia riskien hallinnasta, toiminnan avoimuudesta ja tiedonkulusta sekä seurata toimialan yleistä kehitystä ja tehdä aloitteita toiminnan kehittämiseksi.

Työjärjestyksen mukaan päätoimintojen johtajat vastaavat yhteistyössä muiden päätoimintojen johtajien kanssa oman päätoimintonsa tehtäväalueeseen kuuluvien asiakokonaisuuksien edistämisestä ja yhteensovittamisesta koko viraston osalta.

Osaamiskeskuksen sijoittumista Vaikuttavuuden ja kansainvälisen koordinaation päätoimintoon puoltaa se, että Education Finlandin tavoin osaamiskeskuksen toimiala ei rajaudu tiettyyn kouluasteeseen vaan sillä on yhtymäkohtia laajasti eri puolille Opetushallituksen organisaatiota. Opetushallituksessa ei nähdä tarvetta perustaa osaamiskeskusta nk. erillisyyksikkönä vaan sen on tärkeä toiminnallisesti integroitua osaksi Opetushallitusta, jotta se voi tukea organisaation oman asiantuntijuuden vahvistamista sekä edistää Opetushallituksen ”perustoiminnan” ja osaamiskeskuksen välisiä synergioita. Edelleen henkilöstöjohtamisen näkökulmasta osaamiskeskuksen on tärkeä olla osa ”ydin Opetushallitusta” ja johtamisjärjestelmää, jotta esihenkilöiden väliselle yhteistyölle, yhteiselle ennakkoinnille ja koordinoinnille osaamiskeskustoimintaan osallistuvien eri yksiköiden asiantuntijoiden osalta on parhaat edellytykset.

Opetushallituksen päätoiminnot

Kokonaisjohtaminen

Pääjohtaja

- Ruotsinkielinen toiminta
- Kokeilut ja kehittäminen
- Viestintä
- Kokonaisjohtamisen palvelut ja tuki
- Sisäinen tarkastus

Mahdollistajapalvelut

- Henkilöstö ja hallinto
- Talous ja suunnittelu

Asiakkuudet ja tieto

- Koulutus ja kustantaminen
- Oppijan palvelut
- Tiedonhallinta
- Tietopalvelut
- Tutkintojen tunnustaminen

Oppiminen ja kansainvälistymisen tuki

- Yleissivistävä koulutus ja varhaiskasvatus
- Ammatillinen osaaminen
- Kansainvälinen korkeakouluysteistyö
- Korkeakouluopintojen kv-palvelut
- Yleissivistävän ja aikuiskoulutuksen kv-palvelut
- Ammatillisen koulutuksen kv-palvelut
- Nuorison, kulttuurin ja liikunnan kv-palvelut

Vaikuttavuus ja kansainvälisten asioiden koordinaatio

- Vaikutuskoordinaatio
- Kansainvälisten asioiden kokonaiskoordinaatio

2

Osaamiskeskus kytkeytyy Opetushallituksen yhteisiin palveluihin ja tukitoimintoihin seuraavasti:

- yhteiset viestintäpalvelut (viestintä kotimaassa, verkkopalvelut, sosiaalisen median kanavat);
- HR-, hallinto- ja oikeudelliset palvelut: asiantuntijatehtäviin liittyvät HR-prosessit, sopimukset
- hankintatiimi: asiantuntijatuki koulutuspalveluiden, asiantuntijarekisterin ja asiantuntijapalveluiden hankintaan
- koulutus- ja kustantaminen: asiantuntijatuki koulutusten suunnittelussa, hankinnassa ja toteutuksessa
- tietohallinto: asiantuntijatuki asiantuntijarekisterin hankinnassa ja kehittämistyössä
- talouspalvelut: asiantuntijatuki toimeksiantoon liittyvään talouden seurantaan, raportointiin, laskutuksiin

4.2 Ohjaus

Osaamiskeskustoiminnan pohjana on ulkoministeriön toimeksianto valtion virastolle. Opetushallitus vastaa siitä, että osaamiskeskus toteuttaa tehtävänsä toimeksiannon mukaisesti.

Opetushallitus asettaa osaamiskeskukselle ohjausryhmän strategisen ohjauksen ja kehittämisen tarpeisiin. Ohjausryhmässä ovat edustettuna ulkoministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus. Ohjausryhmän puheenjohtajuudesta sovitaan ohjausryhmän järjestäytymiskokouksessa. Ohjausryhmä kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa ja tarvittaessa useammin. Ohjausryhmä voi käsitellä asioita sähköpostitse.

Ohjausryhmän tehtävänä on

- seurata toimeksiannon toteutumista (ml toimeksiannon puolivälitarkastelu kesällä 22) ja tukea riskienhallintaa,
- seurata ja vahvistaa osaamiskeskuksen toiminnan vaikuttavuutta,
- tehdä aloitteita toiminnan kehittämiseksi ja tukea osaamiskeskuksen strategista kehittämistä

- linjata osaamiskeskuksen toimintaa merkittävien kysymysten osalta
 - o osaamiskeskuksen vuosittainen toimintasuunnitelma ja budjetti;
 - o osaamiskeskuksen toiminnan vuosiraportit;
 - o puolivuositain tehtävät esitykset asiantuntijaresurssin kohdentamisesta ja esitykset merkittävistä rekrytoinneista (pitkäaikaiset sekondeeraukset ja asiantuntijat);
 - o merkittävät muutokset osaamiskeskuksen ohjelmadokumenttiin ja budjettiin, lisäksi ohjausryhmä käsittelee budjetin mahdolliset, ei-merkittävät muutokset.
 - o Ohjausryhmä voi asettaa työryhmiä ja kutsua asiantuntijoita tarvittaessa.

Opetushallitus ja ulkoministeriö sopivat merkittävistä ohjelmadokumenttiin ja budjettiin liittyvistä muutoksista (yli 10 % budjettiluokkaa kohden) kirjallisella menettelyllä.

4.3 Menettelytavat (asiantuntijatuen koordinointi ja tarjoaminen)

4.3.1 UM-OPH yhteistyömalli

Ulkoministeriö osoittaa osaamiskeskukselle vastuuvirkamiehen, joka on yhteyshenkilönä osaamiskeskustoimintaan liittyvissä operationaalisissa ja hallinnollisissa kysymyksissä. Vastuuvirkamies toimii yhteyshenkilönä osaamiskeskukselle säännöllisten asiantuntijatukea koskevien kartoitusten ja asiantuntijatuen kohdentamista koskevan koordinaation osalta. Kartoitusten ulkopuolelta tulevat asiantuntijatuen pyynnot käsitellään vastuuvirkamiehen kanssa.

Toimintamallin ja kumppanuuden käynnistämistä tukemaan perustetaan työryhmä, joka tukee Osaamiskeskusta toimintamallien suunnittelussa, toimii kontaktipintana UM:ään ja edustustoihin sekä valmistelee asioita ohjausryhmän käsiteltäväksi. Työryhmään kutsutaan Osaamiskeskuksen ja OPH:n edustajia sekä ulkoministeriön ja edustustojen opetusalan hankkeista vastaavia henkilöitä ja edustaja opetus- ja kulttuuriministeriöstä. Työryhmä voi käyttää asiantuntijapalveluja tarvittaessa.

4.3.2 Lyhytkestoiset asiantuntijatehtävät

Lyhytkestoisten asiantuntijatehtävien tapauksessa mahdolliset henkilöt identifioidaan osaamisen ja kiinnostuksen perusteella asiantuntijarekisteristä (ml OPH:n asiantuntijat). Tarvittaessa henkilövalinnassa hyödynnetään parhaiten soveltuvien asiantuntijoiden haastatteluja. Valinnat tehdään yhdessä kumppaniorganisaation tai UM:n kanssa. Pääsääntöisesti, jos toimeksiannon luonteen mukaan mahdollista, tarjotaan kolmea asiantuntijan CV:tä, joista soveltuvin valitaan.

Osaamiskeskus laatii asiantuntijatuen kohdentamista koskevan suunnitelman pohjalta sopimuksen asiantuntijan tai asiantuntijan ja hänen työnantajansa, osaamiskeskuksen ja vastaanottavan tahon (joko ulkoministeriö, edustusto tai edustusto ja kumppanimaan toimija, monenkeskinen toimija) kanssa.

Ulkopuolisten asiantuntijoiden kiinnittäminen, vaihtoehtoiset menettelytavat

- a) ulkopuolinen asiantuntija rekrytoidaan lyhyellä työsopimuksella Opetushallitukseen (suorarekrytointi);
- b) ulkopuolinen asiantuntija toimii Y-tunnuksella ammatinharjoittajana, jolloin kertaluonteinen korvaus asiantuntijatehtävästä tehtävän sopimuksen perusteella;
- c) Opetushallituksen ja ulkopuolisen asiantuntijan oman työnantajan välinen sopimus asiantuntijatehtävästä, siihen käytettävästä työajasta ja korvattavista kuluissa, jossa Opetushallitus sitoutuu korvaamaan kulut työnantajalle, joka lähettää asiantuntijan (työ- tai virkasuhde säilyy);

d) rajatumpien, ensi sijassa Suomessa suoritettavien asiantuntijatehtävien osalta voidaan asiantuntijatuki korvata palkkiolaskumenettelyllä.

4.3.3 Sekondeeraukset

Osaamiskeskus sopii suomalaisten asiantuntijoiden sekondeeraamisesta kansainvälisten yhteistyökumppaneiden kanssa yhteistyössä ulkoministeriön kanssa ja ohjausryhmän linjausten pohjalta.

Euroopan komissioon / EU-delegaatioihin lähetettävien kansallisten asiantuntijoiden suhteen toimitaan Valtioneuvoston kanslian kansallisia asiantuntijoita koskevien menettelytapojen ja reunaehtojen mukaisesti.

Kun sopimus sekondeerauksen kohteena olevasta tehtävästä on saatu tehtävän sisällön, vaatimusten ja reunaehtojen osalta tehtyä kansainvälisen yhteistyökumppanin kanssa, perustetaan sekondeerauksen pohjalle määräaikainen virka Opetushallitukseen. Viralle haetaan rekrytointilupa Opetushallituksen rekrytointiprosessin mukaisesti. Virat täytetään avoimella haulla, vähintään 2 viikon hakuajalla, valtiolle.fi -palvelua hyödyntäen.

Rekrytointiesitystä valmisteltaessa kuullaan ohjausryhmää.

Opetushallituksen pääjohtaja päättää sekondeerattavan asiantuntijan virkaan nimeämisestä Osaamiskeskuksen johtajan esittelystä.

4.4 Seuranta ja raportointi

Osaamiskeskuksen toimintaa ja tavoitteiden saavuttamista seurataan tuloskehikossa määriteltyjen indikaattoreiden pohjalta (Liite 1). Indikaattorit tarkennetaan aloitusvaiheessa ja ne linkitetään ulkoministeriön ja opetushallituksen tuloseurannan kehikkoihin ja esimerkiksi ulkoministeriön tulokarttaan ja maastrategioiden opetussektorin vaikutustavoitteisiin. Tuloseurannassa seurataan niin panoksia (esim. asiantuntijatuen määrä), tuotoksia sekä tuloksia, ottaen huomioon, että asiantuntijapanosten kehitysvaikutukset ja politiikkatason muutokset näkyvät usein pitkällä aikavälillä. Seurantaan ja raportointiin kuuluu myös osana oletusten toteutumisen sekä riskien seuranta.

Osaamiskeskustoiminnasta raportoidaan kirjallisesti vuosittain sekä säännöllisesti ohjausryhmässä. Tarkempi aikataulu täsmennetään ulkoministeriön ja Opetushallituksen välisessä toimeksiantosopimuksessa.

Opetushallitus laskuttaa ulkoministeriöltä neljästi vuodessa osaamiskeskustoiminnasta aiheutuneet kulut.

4.5 Riskienhallinta

Opetushallituksen riskienhallinnan toimet kattavat osaamiskeskuksen **institutionaalisten riskien** seurannan ja hallinnan. Riskienhallinta on osa Opetushallituksen johtamista ja päätöksentekoa. Opetushallituksen pääjohtaja on vastuussa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Yksiköiden päälliköt ja toiminnoista vastaavat virkamiehet vastaavat riskienhallinnasta ja sen toimeenpanosta omalla vastuualueellaan. Riskienhallinta sisältyy johtamisen vuosikelloon sekä toiminnan ja talouden suunnittelu- ja seurantaprosesseihin. Opetushallituksen riskienhallintaprosessi noudattaa SFS-ISO 31000 standardia.

Osaamiskeskuksen toiminnan **kontekstuaaliset riskit** liittyvät toimintaympäristön epävarmuuteen koronapandemian osalta ja sen mahdollisiin vaikutuksiin erityisesti kumppanimaissa. Terveysturvallisuustilanne voi lyhyellä tähtäimellä vaikeuttaa asiantuntijatuen vastaanottamista ja hyödyntämistä kumppanimaissa, jos paikallisten viranomaisten ja toimijoiden voimavarat kohdentuvat koronapandemiasta johtuvien akuuttien haasteiden ratkaisemiseen. Tähän on tärkeä kiinnittää huomiota osana asiantuntijatuen tarpeista tehtävää kartoitusta.

Terveysturvallisuustilanne voi myös rajoittaa asiantuntijatehtävien toteutusta, mikäli suomalaiset asiantuntijat eivät voi matkustaa kumppanimaihin tai se koetaan liian riskialttiiksi. Asiantuntijatukea on mahdollista antaa myös virtuaalisesti ja tämän riskin toteutuessa asiantuntijatuen toteutuksen malleja voidaan sopeuttaa vallitsevien reunaehtojen mukaisiksi.

Ohjelmalliset riskit voivat liittyä siihen, että asiantuntijatuen kysyntä ja tarjonta eivät toiminnan alkuvaiheessa kohtaa. Lähtötilanteessa on tiedostettu se, että opetusalan kehitysyhteistyön asiantuntijoita ei Suomessa ole riittävästi. Osaamiskeskuksen osaamisen vahvistamisen toimilla tähän vaikutetaan, mutta asiantuntijavarannon laajeneminen vie aikaa. Asiantuntijatuen tarpeiden täsmentyessä osaamiskeskus pyrkii kohdennetusti tavoittamaan temaattisia asiantuntijaverkostoja / asiantuntijoita varmistaakseen kysyntää vastaavan asiantuntijatuen tarjontaa.

Riskinä voi myös olla se, että osaamiskeskuksen käynnistämismuutoksen alkuvaiheessa asiantuntijatuen tarpeita ei osata ulkoministeriössä ja kumppanimaisissa tai osana monenkeskisten toimijoiden kanssa toteutettavia kumppanuuksia identifioida riittävän ripeässä tahdissa huomioiden käytettävissä olevan määrärahan ajalliset reunaehdot. Osaamiskeskustoiminnan käynnistysvaiheessa on tärkeä panostaa riittävään viestintään ja tiedotukseen toteutuksen kannalta keskeisille yhteistyökumppaneille ja -tahoille.

Osaamiskeskuksen ohjausryhmä arvioi tuloskehikossa olevien ulkopuolisten oletusten toteutumista sekä erityisesti kontekstuaalisten ja ohjelmallisten riskien toteutumisen todennäköisyyttä ja linjaa tarvittavista riskienhallinnan keinoista. Riskien hallintamatriisi laaditaan käynnistysvaiheen alkuvaiheessa. Siinä määritellään myös, miten riskejä hallitaan ja niiden vaikutuksia ennakoidaan ja vähennetään.

4.6 Arviointi

Toiminnan vaikuttavuuden arvioinnin ja strategisen kehittämisen tueksi käynnistetään ulkopuolisena hankintana **jatkuva arviointi** heti toiminnan alkuvaiheessa. Arvioinnin toimeksianto laaditaan heti käynnistämismuutoksen alussa. Toiminnoista (koulutukset, asiantuntijatehtävät, valmennukset jne.) kerätään palautetta systemaattisesti.

Arvioinnilla tuotetaan tietopohjaa osaamiskeskuksen **puolivälitarkasteluun** (toiminnan rajaukset, valitut toimintamuodot ja -tavat, hallintomalli) ja kehittämisen tueksi koko toimintakauden ajan (osaamiskeskuksen kehittämisen ja vakiinnuttamisen tuki).

Ensimmäisen toimintakauden vaikuttavuuden arviointia on tarkoituksenmukaista tehdä laajemmin vasta kauden 2021-2023 jälkeen. Arviointi pohjaa aiempaan kuvattuihin välittömiin muutostavoitteisiin ja arvioi osaamiskeskuksen toiminnan relevanssia ja vaikuttavuutta suhteessa näihin tavoitteisiin. Samalla toiminnan arvioinnissa tarkastellaan miten ihmisoikeusperustaisuus ja läpileikkaavat tavoitteet on huomioitu osaamiskeskuksen toiminnassa.

5. AIKATAULU

1.9.2021-31.12.2023

	9-12/2021	1-6/22	6-12/22	1-6/23	6-12/23
Toiminto I					
A)Koulutus	Koulutus- tarjonnan kartoitus Koulutusohjelman suunnittelu	Koulutus- modulien laadinta Toteutus	Toteutus		
B)Asiantuntija- verkosto/rekisteri	Asiantuntijaverko- ston kokoaminen, hankinnan valmistelu	Rekisterin hankinta ja toteutus	Rekisterin laajentaminen	Rekisterin laajentaminen	Rekisterin laajentaminen
C)Kansainvälisiä urapolkua tukevat toimet	Valmennus (1)	Työpaja (1) Valmennus (2)	Valmennus (1)	Työpaja (1) Valmennus (1)	Työpaja (1)
Toiminto II					
A)Lyhytaikaiset asiantuntijatehtävät	Kartoitus, suunnitelma ajalle 1-9/22 Toteutus	Kartoitus ja suunnitelma ajalle 10/22-06/23 Toteutus	Kartoitus ja suunnitelma ajalle 06-12/23 Toteutus		
B) Jatkuva asiantuntijatuki	Toteutus valmisteluvaiheen kartoituksen pohjalta →	Päivitettyjen tarpeiden huomiointi ja toteutus →			
C)Sekondeeraukset	Valmistelu kansalliset asiantuntijat	1)Kansalliset asiantuntijat 22- 23 → 2) Valmistelu muut monenkeskiset jos resurssi →	Pidempiaikainen asiantuntija, muut monenkeskiset 23→		
Toiminto III					
A) Monitoimija- yhteistyö	1)Kansallinen opetusalan foorumi	2)Temaattinen tilaisuus	1)Kansallinen opetusalan foorumi 2)Temaattinen tilaisuus	2)Temaattinen tilaisuus	1) Kansallinen opetusalan foorumi 2) Temaattinen tilaisuus
B) Kv vaikuttavuus ja näkyvyys	Tilaisuus EU		Tilaisuus, monenkeskinen kumppanuus		Tilaisuus, monenkeskinen kumppanuus
Arviointi ja kehittäminen	Jatkuva arviointi→	Raportti osaamiskeskusten välitarkasteluun	Kesä 22 Osaamiskeskusten toiminnan ja hallintomallin välitarkastelu	Jatkuva arviointi→	Raportti toiminnan vakiinnuttamine

Liite 1 Tuloskehikko			
Pitkän aikavälin muutostavoite/ outcome: / tulos		Tietolähde	
Kumppanimaiden ja monenkeskisten opetussektorin toimijoiden vahvistuneet edellytykset inklusiivisen ja laadukkaan koulutuksen kehittämiseen		Asiantuntijatuen (politiikka)vaikuttamisen tulokset (EU + muut, maastrategiat)	Opetussektorin kehityspoliittiset ohjelmat ja muut julkilausumat
Tulokset	Mittarit		Oletukset
Tavoite 2021-2023: Suomen kansainvälinen vaikuttaminen opetussektorin kehitykseen on vahvistunut SDG tavoitteiden mukaisesti.	- EU:n opetussektorin ohjelmointi ja laatu ovat vahvistuneet ja ohjelmiin on sisällytetty Suomen opetussektorin kehitysyhteistyön painopistealueita - Strategiset kumppanuudet Suomen opetussektorin kehityspolitiikan keskeisten monenkeskisten toimijoiden kanssa - Opetussektorilla toimivien suomalaisten kehitysyhteistyön asiantuntijoiden määrä - Vaikuttamistyön ja asiantuntijatehtävien tulokset.	EU:n ohjelmat jne. Raportit Asiantuntijarekisteri Asiantuntijoiden raportit	Riittävä rahoitus opetussektorin kehitysyhteistyölle ja Osaamiskeskukseksi
Tuotos / output: EU:n edellytykset opetussektorin tuen laadukkaaseen ohjelmointiin ja vaikuttavuuden kasvattamiseen ovat vahvistuneet.	- Toteutuneet sekondeeraukset EU delegaatioihin (3) - Sekondeerausten vaikuttamistulokset - Palaute	Raportit EU:n ohjelmadokumentit	Pilariarviointi on toteutettu
Asiantuntijatuen avulla on edistetty koulujärjestelmien kehittämistä ja UM:n maastrategioiden tavoitteiden saavuttamista pitkäaikaisissa kumppanimaissa.	- Asiantuntijatuen pyynnöt (lukumäärä/ taho) - Toteutuneet asiantuntijatehtävät (asiantuntijapäivien lukumäärä): a) UM:lle ja edustustoille kohdentuneet joustavan asiantuntijatuen päivien lukumäärä (OPH/muut; suunnitellut / toteutuneet); b) Kumppanimaille kohdentuneen asiantuntijatuen päivien lukumäärä (OPH/muut; suunnitellut / toteutuneet) - Asiantuntijatuen ja (vaikuttamis)työn tulokset (maaohjelmat/ muut)	Asiantuntijakartoitus Asiantuntijatuen seurantaraportit UM:n maaohjelmaiden raportit Asiantuntijoiden itsearviointi - laadullinen palaute Edustustojen ja UM:n palaute	Soveltuvia asiantuntijoita on käytettävissä

	- Asiantuntijapanosten tuotokset ja tulokset		
Suomalaisten opetusalan kehitysyhteistyön asiantuntijavarantoa ja kehitysyhteistyön osaamista ja urapolkuja on vahvistettu.	- Koulutusohjelma - Koulutuksiin osallistuneiden lukumäärä (OPH:n sisäiset/ muut/ kumppanimaiden edustajat) - Asiantuntijarekisterin jäsenten määrä - Rekisteristä asiantuntijatehtäviin rekrytoitujen määrä (OPH/ muut) - Osallistujapalaute	- Koulutusohjelma - Seurantaraportit - Palautteet -	Eri toimijoiden panos käytettävissä koulutussuunnitteluun ja toteutukseen (ml. kansainväliset ja kumppanimaat)
Strategiset kumppanuudet Suomen opetussektorin kehityspolitiikan keskeisten monenkeskisten toimijoiden kanssa ovat lisääntyneet ja vahvistuneet	- Strategisten kumppanuuksien lukumäärä - Strategisten kumppanuuksien vaikuttamistyön tulokset	- Raportit	Monenkeskisten toimijoiden
Opetusalan osaamiskeskuksen toiminta on vakiintunut ja vahvistunut	- Yhteistyökumppanuudet kotimaisten ja monenkeskisten toimijoiden kanssa - Kansallinen opetusalan kehitysyhteistyön foorumi, osallistujamäärä - Suomalaisten opetusalan toimijoiden kansainvälinen näkyvyys - Palvelujen laatu/ palaute - Arviointijärjestelmä	- Raportit - Jatkuva arviointi/ väliarviointi	Pysyvä henkilöstö ja riittävät tukipalvelut

Liite 2: Toimenkuvien luonnos

Ohjelmadokumentin mukaan Opetushallitukseen rekrytoidaan Osaamiskeskuksen toiminnasta ja asiantuntijatuen koordinoinnista vastaava johtaja, jonka tehtävä on samanlainen kuin esimerkiksi Education Finland -koulutusviennin kasvuohjelman ohjelmajohtajalla. Työnkuvassa ja tehtävissä tulee kuitenkin ottaa huomioon Osaamiskeskuksen tehtävien monimuotoisuus ja kontaktipinnat erilaisiin sidosryhmiin, joita ovat kansainväliset organisaatiot (EU, Maailmanpankki, YK-järjestöt), opetusalan toimijat kumppanimaissa, suomalaiset opetusalan toimijat, muut kansainväliset kehitysyhteistyö toimijat sekä UM ja OKM. Yhteistyö näiden tahojen kanssa edellyttää vankkaa kehityskontekstin tuntemista.

Osaamiskeskuksen johtajan tehtävänä on

- luoda edellytykset osaamiskeskuksen toiminnalle osana Opetushallitusta ja kehittää sitä,
- koordinoida Osaamiskeskuksen toimintoja UM:n ja edustustojen kanssa ja varmistaa että sovitut tavoitteet saavutetaan
- luoda ja edistää strategisia yhteistyösuhteita kansainvälisten organisaatioiden ja kumppanimaiden opetusalan toimijoiden kanssa osaamiskeskuksen vaikuttamistavoitteiden saavuttamiseksi
- suunnitella, koordinoida ja seurata yhteistyötä ohjaavien tahojen, sidosryhmien ja yhteistyökumppaneiden kanssa Suomessa ja kansainvälisesti.

Tehtävän menetyksellinen hoitaminen edellyttää

- Ymmärrystä opetussektorin kansainvälisestä vaikuttamisesta ja yhteistyöstä, kokemus kehityskysymyksistä, kehityspolitiikasta ja opetussektorin kehitysyhteistyöstä on eduksi
- Hyvää suomalaisen koulutusjärjestelmän tuntemusta
- Kokemusta ohjelmasuunnittelusta ja tuloksellisuuden ja/tai vaikuttavuuden seurannasta.
- Hyvät vuorovaikutus- ja yhteistyötaidot, innovatiivisuus ja, kokemus kokonaisuuksien hallinnasta sekä kehittämistoiminnasta.
- Erinomaista kirjoitetun ja puhutun suomen ja englannin kielen taitoa. Muu kielitaito eduksi.
- Ylempi korkeakoulututkinto

Lisäksi rekrytoidaan kaksi asiantuntijaa, joista ainakin toisella tulee olla laaja-alainen kehityspolitiikan ja opetusalan kehitysyhteistyön substanssikenttään liittyvä asiantuntemus sekä kokemusta monenvälisten opetusalan organisaatioiden toiminnasta. Tämä asiantuntija on kontakti UM:lle ja edustustoille tarjottavan asiantuntija-avun identifioinnissa, toimenkuvien laadinnasta ja kontrastoinnista kumppanimaiden toimijoiden kanssa.

Toinen asiantuntijaresurssi kohdistuu osaamisen vahvistamisen toimintoon, yleisemmin osaamiskeskuksen toimintaan (asiantuntijatuen koordinointiin liittyvät tukitehtävät) sekä verkostoitumista ja vaikuttamisviestintää tukeviin toimiin (ml tilaisuuksien suunnittelu ja toteutus).

Henkilöresurssien kohdentamista täsmennetään Opetushallituksen ja ulkoministeriön välisessä toimeksiantosopimuksessa. OPH vastaa rekrytointiprosessista ja rekrytoinnista.

Liite 3 Budjetti									
Osaamiskeskus 1.9.2021-31.12.2023									
ei alv									
	2021 (4 kk)	2022	2023	2021-2023					
Toiminto 1									
A)koulutus									
(kehittämistyö ja toteutus/hankinnan kulut)		50 000	70000	120000					
B)asiantuntijoiden vertaisryhteisö ja asiantuntijarekisteri (hankinnan kulut)	8000	25000		33000					
C)asiantuntijoiden kv urapolkujen tukeminen: työpajat 3 * á 5000 sekä hankitut valmennukset 5 * á 1800	1800	10400	11800	24000					
Osaamiskeskus 0,5 htv	11175	33863	33863	78900					
Yhteensä	20975	119 263	115663	255900					
					Asiantuntijatehtävät, lkm				
Toiminto 2					2021	2022	2023	2021-2023	
<i>Kuluarvion perusteena OPH:n palveluhinnasto, ulkoministeriön kehitysyhteistyöhön liittyvä konsultointi</i>									
A) Lyhytaikaiset asiantuntijatehtävät									
OPH asiantuntijat, päivät (á 560 e)									
<i>laskentaperuste: 1 tehtävä á 20 työpäivää = 11 200</i>	11200	67200	89600	168000	1	6	8	15	
Muut asiantuntijat, päivät (á 1000 e)									
<i>laskentaperuste: 1 tehtävä á 20 päivää = 20 000 e</i>	20000	160000	260000	440000	1	8	13	22	
Tehtävät kumppanimaissa, kulut (päivärahat, matkat, majoitus, terveys) á 5000 e		30000	50000	80000		6	10	16	
B) Joustava asiantuntijatuki UM:lle ja edustustoille									
Osaamiskeskus 1 htv	23500	71000	71000	165500					
OPH asiantuntijat (á 560 e)									
<i>laskentaperuste: 1 tehtävä á 30 päivää = 16 800 e</i>	8400	25200	33600	67200	0,5	1,5	2	4	
Muut asiantuntijat (á 1000 e)									
<i>laskentaperuste: 1 tehtävä á 30 päivää = 30 000 e</i>	30000	90000	90000	210000	1	3	3	7	
Edellisiin sisältyen kumppanimaissa tapahtuvien tehtävien kulut (päivärahat, matkat, majoitus, terveysm muut kulut) á 5000 e		10000	15000	25000		2	3	5	

C) Sekondeeraukset									
<i>laskentaperuste: UM kuluarvio sekondeeraus/vuosi/henkilö 230 000 - 300 000 euroa, varaus 3 x 2 vuotta</i>		900000	900000	1800000					
Yhteensä	93100	1353400	1509200	2955700					
Toiminto 3									
A) Kansallinen monitoimijayhteistyö ja tilaisuudet kotimaassa	10000	13700	13700	37400					
B) Suomalaisten toimijoiden kv vaikuttavuutta ja näkyvyyttä tukeva viestintä ja tilaisuudet	7500	10000	10000	27500					
Yhteensä	17500	23700	23700	64900					
Osaamiskeskuksen toiminnan kulut									
Henkilöresurssit, kokoaikaiset 1,5 htv	41518	135000	135000	311518					
Henkilöresurssit, osa-aikaiset: 2021 0,25 htv / 2022 0,58 htv / 2023 0,25 htv	5400	42200	16200	63800					
Viestintä, ulkopuoliset palvelut	7000	4000	4000	15000					
Matkat	2000	8000	8000	18000					
Ohjausryhmä	500	1000	1000	2500					
Arviointi, hankinta	11000	20000	20000	51000					
Yhteensä	67418	210200	184200	461818					
Budjetti yhteensä	198993	1706563	1832763	3738318					
7 % yleiskulu	13929	119459	128293	261682					
Kaikki yhteensä	212922	1826022	1961056	4000000					